

Curriculumontwikkeling: 'vorm en inhoud integreren'

Curriculumontwikkeling voor christelijke scholen is een steeds terugkerend thema en vraagstuk als het gaat over exemplarisch onderwijs. Het boek *A vision with a task* bevat enkele hoofdstukken over dit thema in een Noord-Amerikaanse context. Het boek kan ook handvatten bieden voor onze scholen.

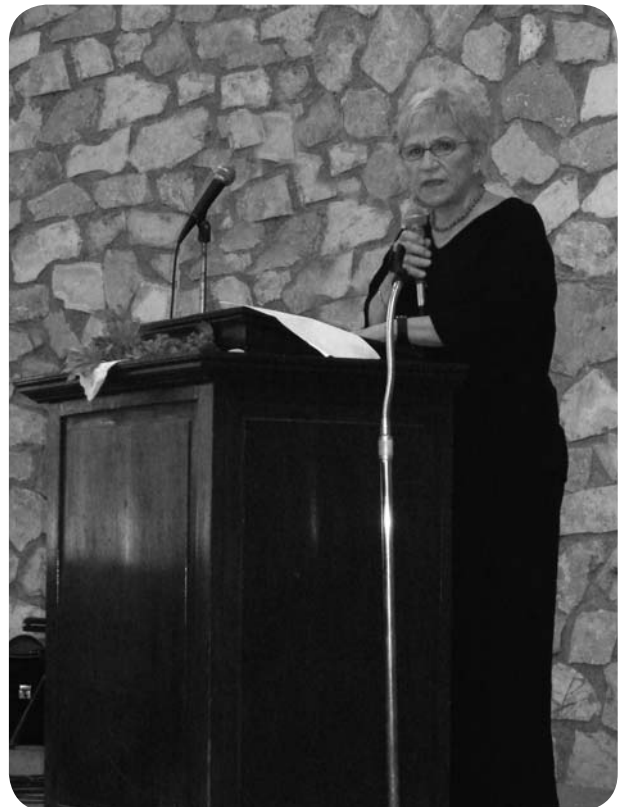
'How do we think about curriculum?' In een kort literatuuroverzicht in hoofdstuk 8 leggen de auteurs Gloria Stronks en Doug Blomberg¹ uit dat een curriculum geen vast document in een schooldirectiekamer is. Een curriculum staat altijd in relatie/interactie met leraar en leerling. Het is een 'dynamic plan', dat in de praktijk geen onderscheid maakt tussen het 'wat' en het 'hoe'. Wanneer je over curriculumontwikkeling nadenkt kun je dat onderscheid wel maken, maar wanneer een leraar ermee werkt gaat het om twee kanten van één medaille. Voor leerlingen zelf is het verschil al helemaal niet te merken, want voor hen zijn de manier waarop ze leren en de leerinhoud volledig geïntegreerd. In de praktijk heeft het veel invloed als niet op de bovenstaande geïntegreerde manier naar een curriculum wordt gekeken, schrijven Stronks en Blomberg. 'If we think in terms of the specification of content, what remains is the best way of "packaging" the content for delivery.' We hebben dan te maken met een beperkt kennis-transmissiemodel. 'Maar de tegenreactie op zo'n oriëntatie door sterke nadruk te leggen op "het kind centraal", komt uit in een relativistische en individualistische kijk op het curriculum.² Gloria Stronks en Doug Blomberg streven

'Een curriculum staat altijd in relatie met leraar en leerling'

naar integratie: 'Neither a focus on content alone nor on instruction alone will suffice. A curriculum that promotes growth in understanding for responsive discipleship will effectively merge the two.'

De christelijke identiteit van een school kan niet los worden gezien van het curriculum. Een

schooldirecteur in het boek vraagt zich af: wat blijft er over van het christelijk element op mijn school als we de dagopeningen en het zingen niet meetellen? Als voorbeeld wordt genoemd: 'Even in the study of

Gloria Stronks

physics, we need to acknowledge that the regularities we perceive are because of the faithfulness of God and in response to his Word, and not because of some independently-functioning law of gravity.'

Het ontwikkelen van een curriculum is een proces van keuzes maken. De keuzemogelijkheden zijn niet onbeperkt, maar je moet daar ook kritisch mee omgaan. In het boek wordt een supermarkt als voorbeeld gebruikt: er is veel te koop, maar toch kunnen bepaalde merken of bijvoorbeeld biologische producten niet aanwezig zijn. Een kritische consument wil weten waarom juist deze producten beschikbaar zijn.

In het proces van curriculumontwikkeling kunnen we kiezen voor het 'schoolvakkenperspectief', waarin vakspecialisten de structuur van de kennisinhouden

en het curriculum bepalen. We kunnen ook uitgaan van het perspectief waarin de behoeften en belevingswereld van het kind centraal staan en dan komen we tot andere beslissingen. Stronks en Blomberg adviseren christelijke scholen om 'kritisch te winkelen in de supermarkt'. Want er zijn meer opties mogelijk: er is een structureel ander perspectief nodig voor curriculumontwikkeling.

Drie elementen zijn belangrijk in het model van curriculumontwikkeling dat de auteurs voorstellen: 'play, problem-posing and purposeful response' (in willekeurige volgorde).

Het 'spel' in de klas – als onderdeel van een les – moet serieus gespeeld worden, zoals dat ook geldt voor het echte leven. Er zijn spelregels en de leraar heeft een belangrijke rol. Er is ook vrijheid en plezier in het spel. In het boek worden verschillende projecten genoemd die kunnen worden uitgevoerd als spel. De leerlingen komen daardoor in aanraking met specifieke voorbeelden en ervaringen die betekenisvol in zichzelf zijn, maar ook leiden tot meer 'algemeen begrip'. Daarbij gaat het onder andere om esthetische problemen, technische problemen, taalproblemen, economische problemen en sociale problemen. 'In such a context, students would need to learn to work cooperatively with each other, they would unwrap their various gifts, and they would be faced time and again with the question of what is a faithful way to proceed'. Uiteindelijk moet het onderwijs op die manier stimuleren dat leerlingen gaan beantwoorden aan de roeping van God in hun leven.

Het boek van Stronks en Blomberg is gericht op schoolteams. Leerkrachten en schoolmanagers moeten zich bewust zijn van de visie en missie van hun school. In aansluiting daarop is het kiezen van betekenisvolle onderwerpen, het vormgeven van

deze thema's in de klas en het ontwikkelen van bijbehorende beoordelingsvormen een belangrijke taak: 'A vision with a task'.

De 13 hoofdstukken van het boek zijn vlot geschreven en bevatten veel praktische voorbeelden uit en gesprekken met schoolteams. De Nederlandse context wijkt op een aantal punten (soms sterk, soms minder sterk) af van de beschreven situatie, maar *A vision with a task* biedt zeker interessante aandachtspunten voor een gesprek over de kern en vormgeving van (exemplarisch) onderwijs op onze christelijke scholen.

N.a.v. *A Vision with a Task*.

Christian Schooling for Responsive Discipleship
Gloria Goris Stronks and Doug Blomberg (eds.)
Baker Books, Grand Rapids (1993)

Internet edition: 2001

<http://www.calvin.edu/kuyers/ebook.php?ID=2>

Noten

¹ Dr. Gloria Goris Stronks is emeritus professor of education van het Calvin College in Grand Rapids. Dr. Doug Blomberg was directeur van het Institute for Christian Education in Australië en is tegenwoordig professor of education in het Institute for Christian Studies in Toronto.

A vision with a task is geschreven door een projectteam: Doug Blomberg; Peter P. De Boer; Robert Koole; Gloria Goris Stronks (coördinator); Harro Van Brummelen en Stephen C. Vryhof, gesponsord door Calvin College's Calvin Center for Christian Scholarship.

² In Nederland komt deze tegenstelling ook terug, namelijk in de discussie rond het zogenaamde 'oude leren' en 'nieuwe leren'.

Citaat:

'De dingen die je niet ziet zijn fascinerender dan de dingen die je wel ziet.'

dr. Jacob Hoekstra